

Getransplanteerd, een nieuw hoofdstuk?

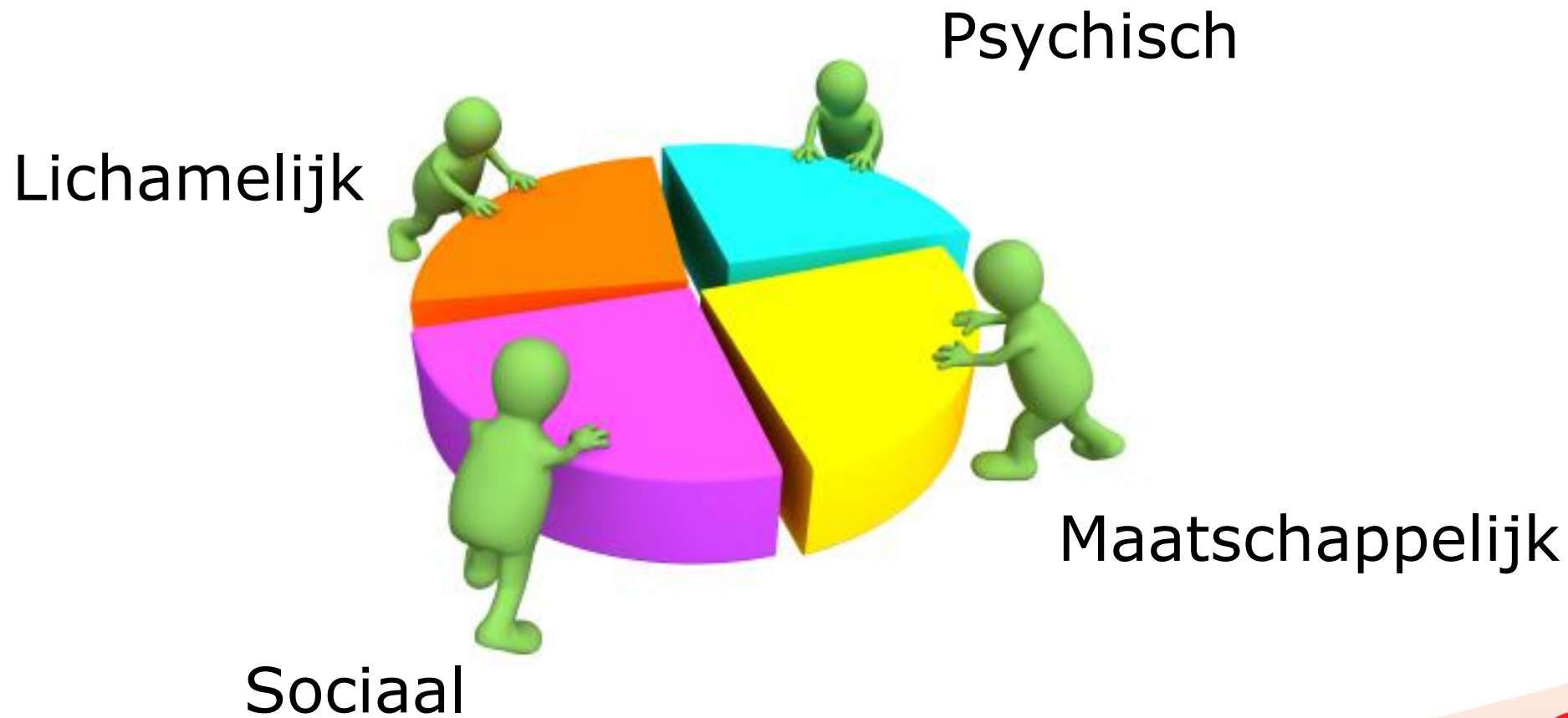
Inleiding/opening

Gerben van den Bosch

medisch maatschappelijk werker Nierziekten

Radboudumc

Levensgebieden

Nieuw hoofdstuk - Grote overgang

Vooraf

Bekend ziekenhuis

Rationeel

Verwachtingen

Gemiddelden

“Dat gebeurt mij niet”

Achteraf

Nieuw UMC

Ervaring / gevoel

Realiteit

Individuele situatie

“Het gebeurde wel”

Getransplanteerd, een nieuw hoofdstuk?

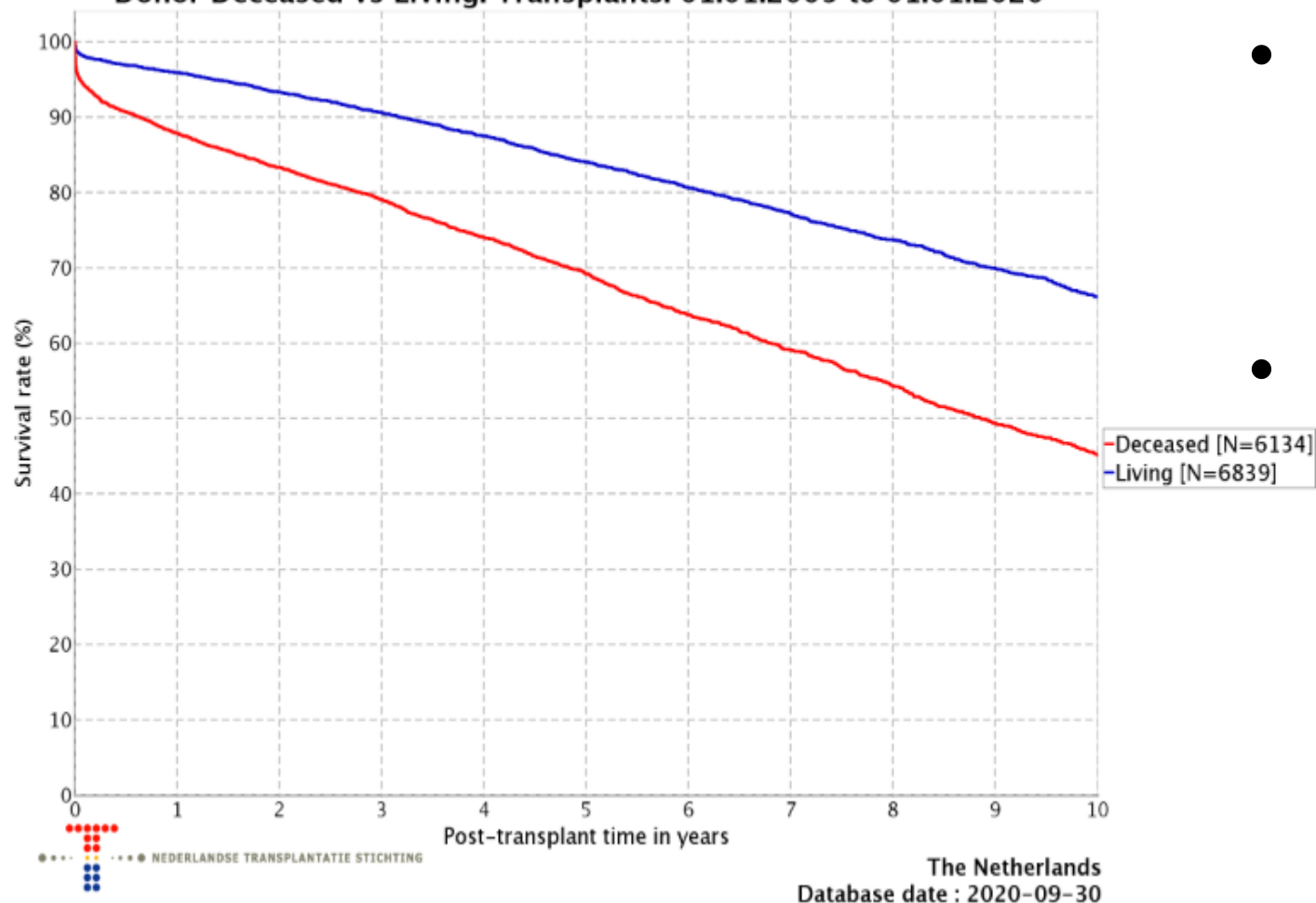
Arjan van Zuilen
Internist-Nefroloog

- **Hoe lang gaat een nier ook al weer mee**
 - Wat als de nier problemen geeft
- **Waar zijn die afweer-pillen goed voor**
 - Hoe werken de pillen
 - Goed innemen
 - Bijwerkingen
- **Gezonde nier in een gezond lichaam**
 - Preventie hart- en vaatziekten
 - Preventie kanker
 - Gezonde en veilige voeding
- **Niertransplantatie en Covid**
 - Stand van zaken t.a.v. vaccinatie

Hoe lang gaat een nier ook al weer mee

Kidney only transplant graft survival rates stratified by Donor Deceased vs Living. Transplants: 01.01.2005 to 01.01.2020

- Na 10 jaar:
 - Overleden donor: 45%
 - Levende donor: 65%
- In 1^e jaar:
 - weinig gedoe
 - Goede medicatie inname
 - Gunstige prognose

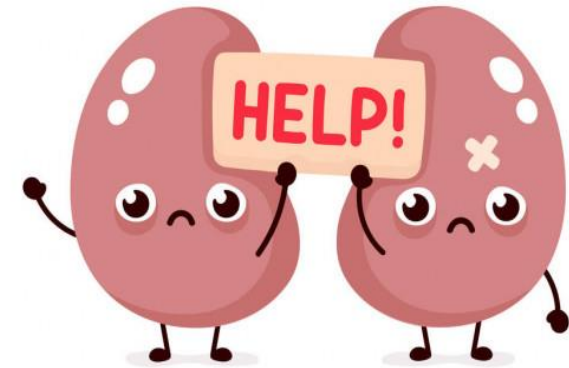
Wat als de nier later problemen geeft

- Acute afstoting (vaker bij onregelmatige pil-inname)
- Chronische afstoting
- Schade aan nier door eigen nierziekte
- Slijtage
 - oudere donor/ hoge bloeddruk/ slechte reactie op afweerremmende medicijnen
- Schade aan nier door b.v. infectie/ kanker
 - CMV/ BK
- Late vernauwing van de urineleider

Wat als de nier problemen geeft

- Bij afstoting => behandeling van afstoting door:
 - ophogen van de onderhoudsmedicatie
 - Kuren met b.v. hoge doseringen prednisolon of andere medicijnen
- Bij slechte reactie van nier op medicijnen:
 - als het kan, medicatie aanpassen
- Bij eigen nierziekte:
 - behandelen wat kan
- Bij infectie:
 - behandelen wat kan/ nieuwe infecties voorkomen
- Bij problemen met urineleider:
 - vernauwing oplossen door soms nieuwe operatie

Als de nier gaat falen

- Uitzoeken oorzaak => vaak biopsie nodig
- Bijtijds nadenken over volgende transplantatie
 - Kan dat nog: vaak wel
 - Wil je dat nog?
 - Voordelen groter dan risico's?
 - Zijn er donoren?
 - Wanneer transplanteren => liefst voor start dialyse

Waar zijn die afweer-pillen goed voor

- Het afweerstelsel blijft altijd zoeken naar lichaamsvreemd materiaal (zoals de nier)
- Bij ontsteking is je afweerstelsel actiever
- Ook lang na niertransplantatie kan afstoting volgen
 - door pech
 - doordat pillen minder zorgvuldig ingenomen worden
- Afweerpillen pakken verschillende onderdelen van het afweerstelsel aan
 - zij vullen elkaar aan
- Wij leren steeds meer
- Zoeken naar evenwicht tussen werking en bijwerking
- Nog steeds geen goede manier om te weten
 - wie maar weinig (of geen) afweerremmende medicijnen nodig heeft

Prograf (= Tacrolimus)
Advagraf (= Tacrolimus)
CellCept (= Mycofenolaat mofetil)
Certican (= Everolimus)
Envarsus (= Tacrolimus)
Prednison

Waarom verschillende schema's

- Richtlijnen zijn geen kookboek
 - en zelfs kookboeken hebben verschillende recepten voor hetzelfde gerecht
- Er is geen vaste goede of beste behandeling om afstoting te voorkomen
 - Verschillen tussen ziekenhuizen door:
 - verschillende bevolkingsopbouw
 - folklore
 - het net wat anders interpreteren van dezelfde studies
 - Verschillen tussen patiënten door:
 - andere medische problemen
 - leeftijd
- Elk ziekenhuis in Nederland heeft goede schema's
- Meer en meer samenwerking en afstemming door onderzoeken

Goed innemen medicatie

- Bijna iedereen wil het goed doen
- Toch lukt het niet
- Hoe help je jezelf
 - Oplossing die bij je past
 - Vaste plek/ vast patroon
 - => is de vaste plek de goede plek?
 - Apps of wekkers of ander reminders (je partner 😊)
 - Plan B: reservepillen op plek waar je vaak komt
 - => auto/ werk/ handtas

Bijwerkingen komen veel voor

- Verschillende klachten => Veel
- Advies:
 - Bespreek klachten met uw behandelaar
 - In overleg met behandelaar kan gekeken worden:
 - Is de klacht een bijwerking
 - Wat zijn de mogelijke oplossingen
 - Wat zijn de risico's van medicatie verandering/ is de winst groot genoeg
 - Soms heeft iemand zoveel verschillende klachten dat je moet kiezen voor de oplossing met de minste nadelen

Gezonde nier in een gezond lichaam

- Meer en meer aandacht voor de mens en niet alleen de nier
 - Nierstichting/ NVN/ Sport en transplantatie/ Leefstijlbegeleiding
 - Zelfmanagement
 - PROMS: Patiënt Related Outcome Measurements
 - Wat is belangrijk voor u/ wat moet voor u beter/ wat maakt voor u de transplantatie een succes
 - In verschillende ziekenhuizen/regio's meer en meer aandacht hiervoor:
 - Walk & Talk
 - Bewegen na transplantatie
 - Revalidatie programma's
 - Aanzet studie
- Doel: aansluiten bij wat mensen kunnen/ willen

Kanker preventie:

- Getransplanteerden (en hun dokters) verliezen kankerpreventie vaak beetje uit het oog
- Kanker komt vaker voor na niertransplantatie
- 2 dingen die je zelf kan doen:
 - Zorgen met je behandelaar dat er een plan is om huidkankeronderzoek te laten doen
 - Deelname aan bevolkingsonderzoek voor baarmoeder-, borst- en dikke darmkanker
- Extra onderzoek naar prostaat of nierkanker is niet nodig

Hart en vaatziekten

- Belangrijkste oorzaak van overlijden voor ontvangers
- Behandeling:
 - Pillen => cholesterol/ bloeddruk/ eiwitverlies van de nier goed houden
 - Levensstijl => bewegen/ stoppen met roken/ afvallen

- Elk ziekenhuis apart advies:
 - Verboden voor 3 maanden of een jaar/ Oppassen etc.
- Mijn mening:
 - Rauwe en niet hygiënisch bereide voedingsmiddelen kunnen bij iedereen infecties veroorzaken
 - De kans bij een transplantatiepatiënt is gewoon flink groter
 - Kort na transplantatie zeer fors; langer na transplantatie nog steeds
 - Je merkt het vanzelf als je infectie hebt; meestal aan een buikgriep maar soms kan het levensbedreigend zijn (Listeria)
 - Mijn taak: patiënt informeren over de risico's
 - Taak patiënt: zelf kiezen of je het genot groot genoeg vind voor het risico
- Uitzondering: Hepatitis E: je merkt pas te laat dat je infectie hebt
 - onvoldoende verhit vlees van varkens, herten, wilde zwijnen, oesters en mosselen
 - Let op ook: paté/ leverworst/ gedroogde worst

Niertransplantatie en COVID

- Vaccinatie:
 - Voor transplantatiepatiënten is nu Moderna vaccin gereserveerd
 - Dat is een mRNA vaccin
- Twee dingen:
 - Vaccinatie is nu voor groepen
 - Veel mensen vaccineren => minder mensen die besmet raken, dus veiliger voor kwetsbare patiënten;
 - voor deze campagne is het individuele effect minder belangrijk dan het groepseffect
- Elk vaccin is minder effectief bij mensen die afweerremmende medicijnen gebruiken

Vaccinatie stand van zaken 18 maart

- Vaccinatie via de ziekenhuizen
- Moderna vaccin
- Eerste vaccinaties in 2-3 weken
- In aantal ziekenhuizen onderzoek naar effect vaccin
 - Nijmegen, Rotterdam, Groningen en Amsterdam
 - die patiënten zijn al gevaccineerd
- ASTRA-Zeneca is een goed vaccin
 - het risico op schade is extreem klein (als het er al is)

Einde presentatie

Meer informatie?

nieren.nl en **nvn.nl**

Het webinar is terug te kijken op www.nvn.nl